

Kontakt lékaře s obětmi trestných činů

Lékaři se často setkávají s oběťmi násilných nebo nedbalostních trestných činů. Ty potřebují lékaře pochopitelně kvůli fyzickým zraněním vzniklým jako přímý důsledek napadení pachatelem nebo v důsledku opomenutí jeho povinností (dopravní nehody, pracovní úrazy aj.). Péče lékaře je zaměřena na diagnózu a léčbu somatických potíží. Kontakt lékaře s obětmi trestného činu je však mnohem náročnější, širší a složitější.

To hlavní, co oběti po činu očekávají, lze nazvat „slušným zacházením“, konkrétně potřebují individuální, šetrný a lidský přístup. Takový, který překračuje běžnou profesionální rutinu. Oběti trestných činů mají totiž vedle zjevných (fyzických) ran i skryté (emocionální, psychické) rány. Očekávají, že lékař bude léčit ty první a současně, že ošetří i ty druhé.

Empirický výzkum, který se uskutečnil v Německu (Kiefel a Siegerová 2007), dospěl k následujícím zjištěním:

- 95 % dotázaných se domnívalo, že lékaři nemají informace o traumatizaci, tj. o psychických problémech, které způsobí trestný čin (63 % osob soudilo, že lékaři nejsou v tomto ohledu vůbec proškoleni, a nemají tudíž žádné informace, 32 % osob uvedlo, že informovanost lékařů je nedostatečná),
- 83 % dotázaných usoudilo, že lékaři se nezajímají o další osud oběti,
- 56 % osob přisuzovalo lékařům dokonce „profesní cynismus“.

Každý lékař, který předpokládá, že ošetřuje oběť trestného činu (ať už pacient tuto okolnost deklaruje, nebo ji skrývá), je pro pacienta kompetentní autoritou, proto by měl respektovat následující základní doporučení:

- Poskytnout pacientovi důvěru a empatii.
- Komunikaci s pacientem usměrnit k získání základních důležitých informací (okolnosti vzniku zranění, ohrožení, strach, sociální zázemí apod.).
- Poskytnout standardní lékařskou péči a stručné nadstandardní poradenství (ohledně další vhodné péče a míst pomoci, eventuálně motivovat pacienta k dalším krokům). Stačí například předat spojení na celostátní linku krizové telefonické pomoci obětem trestných činů nebo na tuto linku v zájmu pacienta a nejlépe s jeho souhlasem zavolat (tel. 257 217 110 – linku provozuje Bílý kruh bezpečí).

Nevhodný přístup lékaře k oběti se naopak může stát zdrojem sekundární viktimizace (druhotné traumatizace) a vždy komplikuje diagnózu i léčbu. Lékařovo chování – zájem, povzbuzení a předání informací o místech pomoci – má zásadní dopad na to, zda a jak se oběť s trestným činem vypořádá, jak rychle se vzpamatuje z extrémního zážitku.

Petra Vitoušová

Mgr. Petra Vitoušová

Bílý kruh bezpečí, o.s.
U Trojice 2, 150 00 Praha 5
petra.vitousova@bkb.cz
